

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér architektonické tvorby / škola Miroslava Šika

DIPLOMOVÁ PRÁCE

SPORTOVIŠTĚ NA SLUPI
SPORT FIELD NA SLUPI

Vypracoval: Bc. Martin Holba
Vedoucí diplomové práce: Prof. Miroslav Šik ETHZ Arch. BSA SIA Dr.h.c.
Oponent diplomové práce: Ing. arch. Ing. Jiří Jand'ourek

Akademický rok 2018/2019

Prázdnost ve městě

Tématem této práce je „sport ve městě“. Zadání je společné pro většinu studentů našeho diplomního ročníku a vzniklo ze společné diskuze mezi studenty a vedením ateliéru. Uvedené téma tvoří pojítko mezi našimi projekty, ale každý z nás se zabývá jiným místem v Praze. Tato různorodost míst pak nabízí různé typy řešení. Pro projekty jsme hledali místa, která disponují jistou výjimečností a naše návrhy jsou nástrojem, jak specifičnost různých míst uchovat. Můj projekt se zabývá úpravou již existujícího sportoviště na Albertově.

Sport ve městě chápu jako nezbytnou funkci města, která je jistým druhem veřejného prostoru. Na rozdíl od veřejného prostoru má ale jasně danou funkci – sport. Můj projekt se zabývá hlavně vztahem veřejného prostoru (ulice a náměstí) a prostoru pro sport. Ve svém návrhu vycházím ze specifičnosti Albertova, kde je projekt umístěn.

Pozemek sportoviště se nachází mezi ulicemi Na Slupi a Botičskou. Nejvýraznějšími okolními budovami je vrcholně barokní klášter alžbětinek s kostelem P. Marie Bolestné, který projektoval Kilián Ignác Dietzenhofer, a budova základní školy Botičská, k níž tento pozemek patří. Škola má jídelnu a venkovní hřiště. Sportoviště školy je mimo výuku otevřeno pro veřejnost a dvě stávající hřiště jsou volně k pronájmu. Celý pozemek je ohraničen zdí, která je hlavním leitmotivem návrhu. Zeď je charakteristickým prvkem Albertova. Například téměř celá Apolinářská ulice je obklopena zdí – jak zdi areálu kláštera alžbětinek, tak zdi Kateřinské zahrady.

Zeď jako taková může mít mnoho podob a funkcí, ale její dvě základní funkce jsou nosná vertikální konstrukce a rozdělení prostoru.¹ Zdi na Albertově ale mají obvykle jenom jednu funkci – rozdělují prostor.

Co však takové zdi znamenají pro město? Zdi většinou nemají kromě brány žádný další architektonický prvek, fasádu nebo živý parter, který by formoval nebo obohacoval veřejný prostor. Zdi jsou jakási slepá místa ve městě – *prázdná*. Španělský architekt Oriol Bohigas ve své esejí *Forma veřejného prostoru* z roku 2004 píše: „U mnohých prostorů navržených v poslední době se často zapomnělo na jejich původní funkci ‚prázdná‘.“² – Veřejný prostor totiž bývá zahlcen reklamou, obchody, předesignovaným mobiliářem atd. Zdá se, že zdi nemusí fungovat jenom jako rozdělení prostoru, ale i jako „prázdný“ veřejný prostor – odpočinek od vizuálního smogu a celkové přehlcenosti města. Bohigas dále uvádí, že veřejné prostory nemusí nutně mít nějakou funkci. Funkce není nejdůležitější, může se s časem měnit. To, co přetrvává a je důležitým aspektem

1 KOOLHAAS, Rem, James WESTCOTT, Stephan TRÜBY, Mohsen MOSTAFAVI a Irma BOOM. *Elements: a Series of 15 Books accompanying the Exhibition Elements of Architecture at the 2014 Venice Architecture Biennale*. Venezia: Marsilio, 2014. ISBN 9788891013088. Str. 203

2 In KRATOCHVÍL, Petr. *Architektura a veřejný prostor: Architecture and Public Space*. Praha: České vysoké učení technické, 2013. ISBN 978-80-01-05401-7. Str. 96

veřejného prostoru, můžeme nazvat „charakterem“.³ Domnívám se, že hlavním prvkem, který určuje charakter Albertova, jsou právě tyto „prázdné“ zdi, jež stojí mezi městem a zahradou či klášteřem a rozdělují prostory s výrazně odlišnými charaktery. Právě toto rozdělení charakterů určuje celkový charakter Albertova, který by se dal popsat podle Bohigase jako *klidný* a *melancholický*,⁴ protože se zde neobjevuje příliš mnoho charakterů a dojmů najednou.

Úvahy nad významem zdi ve městě se staly odrazovým můstkem pro můj návrh. Přestože je dnes stále aktuální bourat zdi a propojovat prostory,⁵ rozhodl jsem se zdejší zdi zachovat a více je akcentovat. Původní zeď stojící do ulici naproti klášteři jsem nastavil zdí novou. Tato zeď nemá žádné další architektonické prvky kromě původní brány a kruhového otvoru, kterým prorůstá strom, a krytého venkovního sezení u tramvajové zastávky. Je „prázdným“ prostorem ve městě. Nesnaží se soupeřit s klášteřem, ale je mu rovnocenným partnerem. Klášteři naopak nechává prostor a věnuje mu pozornost. Zeď má v mém projektu tři hlavní funkce – rozděluje prostor sportoviště a města, je nosnou konstrukcí pro trolejové vedení a osvětlení a zakrývá šatny a školní jídelnu. Hlavní vstup na pozemek jsem umístil na nároží pozemku tak, abych propojil sportoviště s přilehlým malým náměstím a tramvajovou zastávkou. Původní barokní bránu jsem znovu otevřel a použil jako druhý vedlejší vstup. Šatny jsou součástí nově nastavené zdi a jejich střecha je pochozí a slouží jako tribuna pro diváky. Vstup na střechu je možný z přilehlého náměstí. Pod střechou mezi šatnami je venkovní kryté sezení – „střídačka“. V zimě se šatny a střídačka dají propojit s nafukovací halou. Novou školní jídelnu jsem umístil naproti základní škole. Její budova je schovaná za jednou zdí pozemku. Pultová střecha jídelny pak vytváří další neformální diváckou tribunu. Část budovy slouží jako kavárna pro přilehlé náměstí a sportoviště. Posledním objektem na pozemku je stávající budova *Centra volného času Botič*, kterou jsem ponechal bez větších změn. Budovy na pozemku jsem se snažil navrhnout tak, aby uvolnily co nejvíce prostoru sportovním aktivitám. Hřiště jsou vytyčeny čarami na zemi a někde se čáry a hřiště překrývají. Celý povrch je bez překážek a vybízí k improvizaci.

Vytvořil jsem sportoviště jako jiný svět – odlišný od okolí, ale přesto s ním propojený. Sportoviště je schované vysokou zdí, aby míče nelétaly ven. Chtěl jsem navrhnout *Valdštejnskou zahradu* pro sport.

3 In KRATOCHVÍL, Petr. *Architektura a veřejný prostor: Architecture and Public Space*. Praha: České vysoké učení technické, 2013. ISBN 978-80-01-05401-7. Str. 94

4 Tamtéž.

5 „Today, forgetting the cubicle's origins and hating what it has become, the open office is back as the fig leaf of progressive corporate culture, though studies show that employees once again miss their privacy and maybe even want a few solid walls back in the picture.”

KOOLHAAS, Rem, James WESTCOTT, Stephan TRÜBY, Mohsen MOSTAFAVI a Irma BOOM. *Elements: a Series of 15 Books accompanying the Exhibition Elements of Architecture at the 2014 Venice Architecture Biennale*. Venezia: Marsilio, 2014. ISBN 9788891013088. Str. 203

Zdroje:

In KRATOCHVÍL, Petr. *Architektura a veřejný prostor: Architecture and Public Space*. Praha: České vysoké učení technické, 2013. ISBN 978-80-01-05401-7

Oriol Bohigas, La forma del espacio colectivo, in: Oriol Bohigas: Espacio público – Contra la incontinencia urbana. Barcelona 2004.

KOOLHAAS, Rem, James WESTCOTT, Stephan TRÜBY, Mohsen MOSTAFAVI a Irma BOOM. *Elements: a Series of 15 Books accompanying the Exhibition Elements of Architecture at the 2014 Venice Architecture Biennale*. Venezia: Marsilio, 2014. ISBN 9788891013088.

ŠVÁCHA, Rostislav a Martin HORÁČEK. *Naprej!: česká sportovní architektura 1567-2012*. Praha: Prostor - architektura, interiér, design, 2012. ISBN 978-80-87064-08-5.

Konzultanti:

Ing. arch. Petr Tej, Ph.D.

M. Arch. Ing. arch. Maria Topolčanská, PhD.

Rád bych poděkoval za mé studium rodině a těmto lidem:

Prof. Miroslav Šik ETHZ Arch. BSA SIA Dr.h.c.

Prof. Ing. arch. Akad. arch. Emil Příkryl

Soňa Ryndová

A

l

e

x

J

e

l

í

n